

La gestió del territori és responsabilitat de tothom, esta és la principal premissa de la custòdia del territori, una manera de gestionar els espais naturals i patrimonials a través de la implicació social. El Consorci del Baix Ebre i el Montsià ha posat en marxa el projecte *Custòdia per Desenvolupament* per a impulsar este model de gestió territorial amb la implicació de propietaris, administracions i entitats de custòdia.

Els acords de custòdia: una manera de gestionar el territori

Terres de l'Ebre L.Bertomeu

La custòdia del territori és un conjunt d'instruments i estratègies que s'utilitzen per a conservar la natura, el paisatge i el patrimoni cultural i que implica els propietaris d'un espai (siguen públics o privats) i una entitat de custòdia que s'encarrega de restaurar o mantindre els valors naturals, paisatgístics o culturals de l'indret en concret. Este model de gestió del territori, nascut als Estats Units, està molt estès a tot Europa i l'any 2017, la Xarxa de Custòdia del Territori a Catalunya comptava amb una superfície de 40.072 hectàrees de territori sota custòdia, segons el II Inventari d'Acords i Entitats de Custòdia del Territori. L'any 2017, a les Terres de l'Ebre hi havia 47 acords de custòdia sobre el territori, entre ells espais tan emblemàtics com la Reserva Natural de Sebes, a Flix, gestionada pel Grup Natura Freix; el Port d'Arnes, sota gestió de la Fundació Catalunya la Pedrera; la Reserva Natural de Riet Vell, gestionada per Seo/Birdlife; o les il·lacunes litorals del Port de l'Estant, de l'Estant Tort i del Torrent del Pi, a la costa de l'Ametlla de Mar, gestionades per Paisatges Vius i Graellsia.

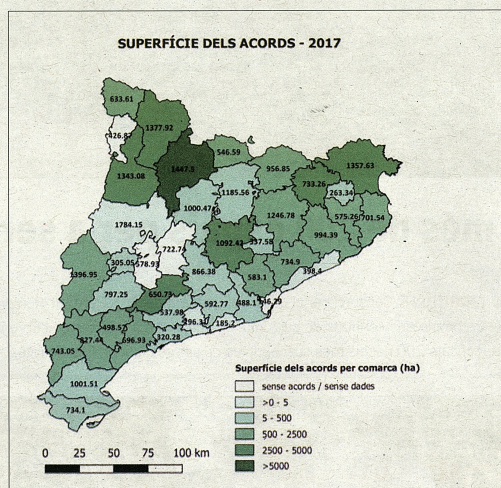
Malgrat existiren exemples d'espais de custòdia a les Terres de l'Ebre, encara queda molt de camí per recórrer per a implantar este model de gestió al territori on la superfície custodiada és encara molt menuda. Precisament, l'impuls de la custòdia és el principal objectiu del projecte *Custòdia per desenvolupament* que impulsa el Consorci per al Desenvolupament de les Comarques del Baix Ebre i el Montsià (Consorci Bemo), un grup d'acció local finançat pel Departament d'Agricultura i els fons Feader de la Unió Europea. Una de les primeres accions que va fer este Consorci durant l'any 2018 va ser identificar els espais de les co-

A l'esquerra, la finca de l'Alfaceda, sobre la qual hi ha un acord de custòdia entre la Fundació Catalunya-la Pedrera i Picampall. A la dreta la Finca de Riet Vell, custodiada per Seo.

Al Baix Ebre i el Montsià hi ha més de 200 espais identificats per ser custodiats

marques del Baix Ebre i el Montsià que podrien ser susceptibles d'un acord de custòdia. El treball, que finalitzarà a finals del 2019, compta a hores d'ara amb més de 200 espais identificats susceptibles de ser custodiats. Una part important d'este patrimoni (oliveres mil·lenàries, basses, finques agrícoles, boscos, construccions de pedra seca...) es troba en finques particulars i la seua conservació depèn en gran part de la sensibilitat que pugui tindre el propietari. A partir d'este catàleg d'espais "el nostre objectiu és intentar establir sinèrgies entre els pro-

Mapa dels Acords de Custòdia existents l'any 2017 a Catalunya. / FONT: VII INVENTARI ACORDS DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

El projecte 'Custòdia per desenvolupament' impulsa el model de custòdia al territori

pietaris i les entitats de custòdia". explica Gisela Bosch, tècnica de cooperació del Consorci Bemo, que insistix que conservar el territori "no és només una cosa de les administracions públiques i cal també la implicació de la ciutadania". Existixen múltiples fórmules jurídiques per a materialitzar els acords de custòdia que sovint no impliquen cap aportació econòmica per part de la propietat. "La custòdia és una fórmula ideal per a gestionar qualsevol finca, ja siga pública o privada, que tinga un interès natural, agronòmic, cultural o tradicional", defensa Sofia Rivaes, membres de Picampall i Seo/Birdlife, dos de les enti-